

Een Brief van Joopie*

Oorlogscorrespondent

Dat gaf een heel spektakel toen ik thuis kwam met de boodschap dat de redactie mij uitzond als oorlogscorrespondent.

Mijn vrouw snikte, mijn schoonmoeder huilde — je hebt zulke schoonmoeders.

Maar toen ze samen uitgehuild waren en mijn vastberaden trekken zagen, kwamen ze tot kalmte.

— Dan zal ik in 's hemels naam je bagage maar in orde gaan maken, zuchtte mijn vrouw.

— Bagage! vroeg ik verwonderd. M'n lieve mensch, ik neem alleen het allernoodzakelijkste mee: m'n schrijfmachine, de typiste, één verschooning (pardon!) in een rugzak, een veldflesch met koude koffie, twee broodjes met vleesch en m'n vischtui.

— Wat moet je met je vischtui doen?

— Visschen, zei ik. Daar zullen natuurlijk halve uurtjes genoeg zijn dat er niets te zien of te hooren valt en dan wil ik in de Maas gaan visschen. De Duitschers hebben alle forellen uit Luxemburg weggejaagd, van schrik, en die zwemmen nou allemaal de Maas op naar boven. De forellen bedoel ik, niet de Duitschers.

— Zou je niet liever je bloedeigen vrouw meenemen dan je typiste? meende m'n schoonmoeder te moeten vragen. Zoo'n bemoeial!

— Hoor eens, mama, zei ik, bij den generalen staf hebben ze me gezegd, dat een oorlogscorrespondent niet meer mocht meenemen dan de volstrekt noodige bagage en daar hoort een vrouw niet bij.

— Maar kan ik dan niet even goed meegaan als de typiste? vroeg mijn vrouw, met iets van jaloezie in haar blik.

— Daar heb je gelijk in, antwoordde ik. Ik had er wel eerder aan kunnen denken, maar in die herrie denk je niet aan kleinigheden.

Dus we besloten dan samen te gaan en de typiste thuis te laten. Onze uitrusting was eenvoudig. Grijze wollen reispakken, petten, rugzakken, rijglaarzen, slobkousen, veldflesschen, tandenborstels, schrijfmachine, telegramformulieren, hengel en vischtui. De schrijfmachine was, met het pierenbakje, in de vischben, die aan een riem over mijn schouder bengelde. Mijn vrouw droeg de hengel en haar parasol. Aan een bandje om mijn hals, onder mijn hemd (ik vraag wel verschooning!) droeg ik in een linnen zakje den bundel ongetelde zilvermuntbiljetten, die mijn hoofdredacteur me had toegestopt met het gebaar van: hier zijn 50.000 louis d'or, redt u voorloopig! Overigens had ik aanbevelingsbrieven bij me voor civiele en militaire autoriteiten en buitenlandsche passen, voor 't geval, dat we eens een paar meter buiten de grens zouden komen.

Van den generaal-opperbevelhebber, dien ik van vroeger kende, was ik in Den Haag afscheid gaan nemen.

— Het is een rijk idee van je hoofdredacteur, zei z'n excellentie, om je naar de grens te sturen. Wat je van ons hoort en ziet, daar hou je natuurlijk je mond over. Maar overigens geef je je oogen maar goed den kost. En hier, laat ik je 'n plezier doen met 'n ouwen veldkijker van me, die kan je te pas komen.

Ik aanvaardde 's generaals geschenk met verschuldigde gevoelens en toen reikte hij me de hand tot afscheid.

— 't Ga je goed Joopie, en dat ik je heelhuids weerom zal mogen zien!

Waarop ik alleen antwoordde:

— Van 't zelfde, excellentie!

Met hoop in mijn hart, vaderlandslievende gevoelens, een generaals-veldkijker, vrouw en bagage, stapte ik in den trein naar Maastricht.

Die ging zeer langzaam en we schoten er onze broodjes met vleesch en den inhoud onzer veldflesschen bij in, maar ik heb geleerd om de waarheid te waardeeren van het *chi va piano va sano*.

In Maastricht konden we nog net een badkamertje krijgen in de Lévrier; mijn vrouw zou in het bad slapen en ik er naast. *A la guerre comme à la guerre*.

Bij den plaatselijken commandant ging ik mijn eersten aanbevelingsbrief afgeven. Hij glimlachte even achter zijn snor, toen hij den inhoud gelezen had. Hij zou me, van zijn kant, een brieftje medegeven voor de officieren te Eysden. Wat had die man het druk! Van 'n moment dat hij even werd weggeroepen, maakte ik gebruik om m'n eigen aanbevelingsbrieftje te lezen. Er stond:

— Brenger dezès, A. S. Joopie, oorlogscorrespondent van „Panorama”, kan onvoorwaardelijk overal worden toegelaten. Hij doet geen vlieg kwaad.

Inwendig was ik een beetje nijdig om die aanbeveling, maar ik bedacht, dat ik mijn gevoel van eer beter bewaren kon, totdat, onverhoopt, het Vaderland mij een geweer

en rijksmunitie zou willen toevertrouwen. Dus slikte ik mijn nijd maar in; als je niets anders hebt, is nijd óók maagvulling.

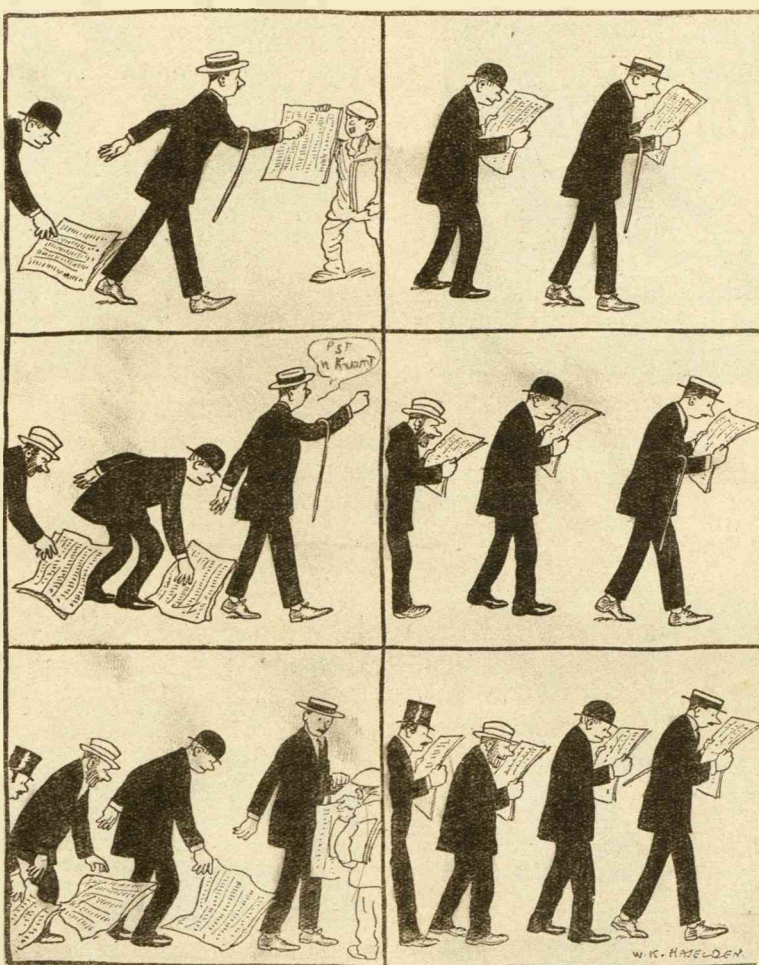
Na een heftige discussie met mijn vrouw, die stokstijf beweerde, dat ze mij niet alleen kon laten sterven, werd, in overleg met eenige collega's, met wie ik krijgsraad hield, besloten, dat alleen mannen naar de grens zouden gaan.

Eerlijk gezegd, waren we allemaal zenuwachtig. Brussel, van de Rotterdammer, probeerde of hij zijn sik van zijn kin kon trekken, maar die zat te stevig vast. Hijman, ook van de Rotterdammer, informeerde of er in Eysden ook honden waren, Belgische of Deutsche, dat was hem onverschillig. Voor kogels was hij niet bang. Hij had van de firma Vles blanco-crediet om onbruikbaar geworden kanonnen op te koopen in zijn vrijen tijd. Max Blokzijl had zijn orgeltje bij zich, waar hij indertijd als straatzanger mee geloopt heeft. Onderweg zongen we, in een auto, door hem begeleid: *Will you give me the keys of Heaven?* op de wijs van „alle eendjes”. Jammer dat Pisuise in Luik zat; we misten hem. Blokzijl is een beste jongen, maar zonder Pisuise is 't precies van Gend zonder Loos.

Enfin, eenmaal aan de grens gearriveerd, dan zou 't toch wel „los” gaan met onze eigenlijke taak.

En zoo beleefde ik dan het eerste echte oorlogs-avontuur, dat ik u thans ga verhalen.

'N GOEDKOOPE DOCH O.I. NIET AANBEVELENS- WAARDIGE MANIER OM KRANTEN TE LEZEN.

Deze geestige teekening van den Engelschen teekenaar W. K. Haselden, ontleenden wij aan „The Daily Mirror”. Zij bewijst, dat Old England zijn spot evenmin als zijn moed verloren heeft.

Het had heel slecht kunnen afloopen, maar op den voorgrond wil ik zeggen, dat 't mijn eigen schuld was.

Wij hadden, mijn persbroeders en ik, de auto en den weg verlaten om door hoog begroeide korenvelden de grenslijn te bereiken en een blik te slaan op het groote Deutsche leger dat bezig was zich bijeen te trekken.

Tusschen de halmen verloren we elkander uit het oog en ik stond spoedig heelemaal alleen, omdat ik veel last had van mijn hengel, waarvan de sim voortdurend tusschen de korenaren verward raakte. Niettemin slaagde ik er in, nadat ik een aantal keeren „beet” had gehad, mijn hengel en mijzelf in veiligheid te brengen op den rand van een smallen weg, die met prikkeldraad was afgezet.

Ik voelde me daar erg veilig, maar ook eenzaam en er was niemendal te zien. Dus besloot ik om met geforceerde marschen weder het korenveld door te trekken. Een kompas had ik niet en het zou mij ook niet veel hebben geholpen, want ik weet niet hoe je op zoo'n ding kijken moet.

Om kort te gaan, ik liep langen tijd doelloos rond totdat ik in eens uit de verte schieten hoorde en begreep dat ik dus meer in de richting van het gevechtsterrein gekomen was. Kort achter me zag ik evenwel aan een dorpstorentje nog de driekleur wapperen (Onze Vlag, muziek van Heye) en 't gaf me een rustig idee om te weten dat ik nog altijd mijn voeten had op de plek, waar eens de zeemeeuw vloog, ontwoekerd aan de baren.

Plots hoorde ik menschenlijke stemmen en zag ik een klein, wit huisje.

— Fonske, kum hij! riep een vrouw, in Limburgsch dialect.

Hoe weet het mensch dat ik Alfons heet? dacht ik bij mezelf. Maar dat bleek een vergissing; de aanroep was

bestemd voor een klein burgertje van een der grensdorpen.

Heel vriendelijk brachten deze menschen me op goede wegen om naar Eysden te komen.

Het tafreel dat men van daar uit kon waarnemen, is reeds voldoende in de dagbladen beschreven. Mijn lyrische ader is in oorlogstijd altijd verstopt. Ik zal er dus maar alleen van vertellen dat ik het gansche schouwspel „lijzig” vond, maar je kon in Eysden natuurlijk niet anders verwachten.

Ik sloeg weer een zijwegje in en liep op een woning toe, waar ik eenige menschen in druk gedoe bijeenzag en nog vóór ik goed wist wat er met mij gebeurde, voelde ik mijn rechterhand den hengel loslaten, werd die hand gegrepen en gedrukt en klonk mij in de ooren een hartelijk:

— Meneer Joopie, enchan-té!

Even dacht ik aan het slot van Faust, le gedeelte:

— Sie ist gerichtet!

(Stem uit den hemel):

— Gerettet!

De stem klonk mij inderdaad hemelsch in de ooren, zooals alleen een bevriende stem klinken kan, wanneer een mensch zich eenzaam en van iedereen verlaten gevoelt.

Voor mij stond Mullens van Albert frères, de Kino-Koningen. En hij schudde nog eens mijn hand. — Blij u te zien, meneer Joopie, zei hij, u kunt me helpen.

Tot heden is mijn opname een mislukking, *un four noir*; ik heb precies 43 centimeter oorlogsfilm bij elkander.

Bij zulke gevechten is er geen behoorlijke mise-en-scène. De Duitschers en de Belgen mogen goede generaals hebben, maar voor de regie hadden ze tenminste Reinhardt wel mogen meenemen. Enfin, u kunt me helpen, u zult me helpen, *n'est-ce pas?*

— Natuurlijk, jeune, — was mijn antwoord. Wat moet er gebeuren?

— Ziehier de situatie, zei hij weer. Er zijn maraudeurs gevangen genomen, die op de troepen hebben geschoten, *par manière de dire*. Ook een oorlogscorrespondent, dat bent u, wordt van spionage verdacht. Wij beginnen nu maar vast de opname van de terdood veroordeelden, die tegen den muur van dit huis staan, in afwachting van hun lot. De rest komt later. *Allons, messieurs, veuillez prendre vos places*. U in het midden, meneer Joopie, là, vlak tegen de deur van hetschuurtje. Bien, j'y vais.

Met een paar Walen had ik mijn, door hem aangewezen plaats ingenomen tegen den muur. Mullens was naar zijn toestel geloopt, vroolijk glimlachend, als stond hij in Den Haag in zijn théâtre te expliceren.

En uit kracht van de gewoonte begon hij:

— Hooggeëerd publiek!

Ik stel U voor

Maar verder kwam hij niet. Want schier onbemerkt waren, in woesten galop, eenige Deutsche ruiters nabij gekomen, Uhlanen, en plots klonk het bevel:

— Absteigen! Pistolen fertig!

Ik stond nog tegen den muur, onbeweeglijk. Ik kon niet van mijn plaats, terwijl een, ik weet niet van waar, opgedoken sergeant-wielrijder de Duitschers beduidde dat ze op den verkeerden weg waren en alleen het begin van een schijn-executie hadden in de war gestuurd.

Ik kon niet weg.

Want op het oogenblik, dat ik het woord „pistolen” hoorde had zich tot in het benedenste deel van mijn gemoed een hevige ontroering meester gemaakt. Misschien deed ik beter om van „roering”, dan van „ont-roering” te spreken.

Hoe ik weder in Maastricht ben gekomen en in het hotel, is mij nog maar vaag.

Maar het was diep in den nacht, toen ik in het hotel het badkamertje binnenkwam, — zonder hengel.

Mijn vrouw was dolgelukkig mij weder te zien. Zij lag reeds in bad, ... in bed, bedoel ik.

Ik moest haar evenwel verzoeken om uit het bad te komen, want dat had ik zelf nodig, zéér nodig

Gelieve mij te verschoonen als ik heden niet meer schrijf. Mijn gemoed is nog niet tot rust gekomen.

Hoogachtend en dw., A. S. JOOPIE,

(Oorlogscorrespondent).

ONZE PLANNEN.

Een enkel woord over onze plannen. Voorloopig zeker blijft Panorama zijn nieuwe wijze van verschijnen handhaven. Doch wij begrijpen dat onze lezers, naast het interessante nieuws van den oorlog ook wel wat anders ter afwisseling willen zien en lezen. Daarom begonnen wij er reeds mee op deze pagina vroolijker tonen te laten meeklinken. Het volgende nummer zal in omvang vier pagina's grooter zijn, waarop de vervolroman en andere ontspanningslectuur voor zullen komen. De prijs dezer losse nummers is 7½ cents. Voor de abonnés blijft de prijs 10 cents per week. Er ligt dus een groot voordeel in om vast abonné te worden. Men geve zich dus als zodanig bij zijn boekhandelaar op, die voor f1.30 per kwart. Panorama gratis thuisbezorgd levert.

* Een onzer medewerkers zond ons deze satire.

Wij meenden in dezen tijd, waarin zooveel ernstige gedachten onze lezers bezighouden, hun niet deze vroolijke scherts als een afwisseling te moeten onthouden. Er is gelukkig geen reden om alle kortswijl verre van ons te houden.